

Logos

Organ för
Föreningen Logos i Österbotten rf
Årgång 6 • nr 1
April 2008

*Den mörka natten är förbi,
från snö har jorden blivit fri,
ej frost och is den täcker.
Guds sköna sol nu lyser klar
och allt som dött och fruset var
till liv den åter väcker.*

*Gud ske pris,
som så vis,
ljuset tändes
och oss sänder
så från höjden
återsken av påskafröjden.*

Z Topelius

- Avfallstider 2 • Alltså kommer tron av predikan 3 •
• Om oro och anstöt 5 • Guds svar på människors frågor 6 •
• "Förödelsens styggelse" i den yttersta tiden 8 • Citerat 11 • Heavy Metal 12 •
• Biblion – Guds gåva 15 • Böcker 16 • Notiser 17 • Lutherpredikan 19 •
• Verksamhetsinformation 20

Avfallstider

Avfallets tid är sedan länge här. Lars Borgström tar upp avfallet i Finland i en artikel om "Förödelsens styggelse". Guds Ord trampas alltmer under fötterna av de sekulära men också av kyrkliga företrädare. Det här är en skada av evighetsbetydelse – det är endast Guds Ord som kan leda en människa till himmelen.

Den kristna Kyrkans uppgift är att i tid och otid predika lag och evangelium, omvändelse och syndernas förlåtelse. Kyrkan har en skatt att förvalta som inte skall missbrukas. Tyvärr finns det stora faror i att denna centrala uppgift faller i skymundan i olika gräl i anslutning till folkkyrkorna.

Peter Kankkonen, kyrkoherde i Karleby, ifrågasätter biskoparnas roll i folkkyrkorna (Kyrkpressen nr 12–13/2008). Det finns en mycket viktig poäng i hans kritik. Biskoparna för fram åsikter som står i strid med Bibeln och de gör det med biskoplig myndighet. Ibland får man intrycket av att de står över mästaren själv. Det är som om de skulle säga: "Ni har läst i Bibeln, men jag säger er ..."

Nu är det ett faktum att biskoparna får massmedialt utrymme och det innebär att surdegen får en synlig plattform. Då är det alla kristnas skyldighet att varna folk i allmänhet för denna villfarelse. Vilket kyrkosamfund eller andlig tradition vi än tillhör så behöver vi avslöja biskoparnas bedrägeri. Det är inte bara folkkyrkans medlemmar som står i farozonen utan också andra som med jämna mellanrum får lyssna till lögnerna.

De senaste kyrkogrälen i Finland har visat hur man använder sig av andra argument än de bibliska. Det är i år 20 år sedan Finland fick de första kvinnliga prästerna och det har ju firats och slagits upp stort. I Sverige har man 50-årsjubiléum.

Man har frågat om det inte är dags att kyrkan splittras för att ämbetsfrågan inte skall debat-

teras i det oändliga. Kyrkans ledning säger att saken är avgjord, majoriteten sade sitt för 20 år sedan och nu måste motståndarna till ordningen böja sig eller ta sina straff. Liksom biskop Gustav Björkstrand hänvisar man till jämställdhetslagstiftningen.

När det gäller sakramentsförvaltningen kan man också se hur ordningen får en större betydelse än Bibelns läror. Det såg man när man följde med debatterna kring dop som förrättats av präster, vilka prästvigs i missionsprovinsen, och den anmärkning som biskop Björkstrand riktade mot Halvar Sandell gällande nattvarden (se notiser). Biskoparna hänvisar inte till Bibeln utan till kyrkoordningen.

Nu är det viktigt att de kristna kan samlas till rätta gudstjänster, där Ordet och sakramenten äras. Arbetet för detta blir allt viktigare och behöver fortsättas. Strävanden till att de olika bekännelsetrognas grupperna närmar sig varandra blir också viktigare ju längre avfallet når.

Som ett led i detta ordnas i höst NELK – Nordisk Evangelisk-Luthersk Konferens i Danmark. Det är gott att få samlas kring en öppen Bibel både lokalt och över riksgränserna.

ROGER PETTERSSON

Logos – organ för Föreningen Logos i Österbotten rf. Redaktion: Klas-Erik Isaksson, John Lasén, Roger Pettersson, Ralf Sandberg och Ola Österbacka. Ansvarig utgivare: Klas-Erik Isaksson. Layout: Ola Österbacka. ISSN 1459-3378.

Material och diskussionsinlägg sänds helst via e-post till ola@ofsystem.fi eller per post till Skolhusgatan 11 A 9, 65100 VASA.

Tidningen sänds till dem som stött föreningen eller meddelat intresse. Gåvor för spridningen betalas till bankkonto 497028-241584 (Finland) och i Sverige till plusgirokonto 407 99 53-8.

Pärmbild och fotografier (om annat inte nämns): Ola Österbacka. Tryck: Forsberg-Rahkola, Jakobstad.

Alltså kommer tron av predikan

Rom 10:17

Artikeln är en förkortad version av Roger Petterssons föredrag vid Föreningen Logos sommarfest i Kronoby den 28 juli 2007.

Det fullständiga föredraget finns som mp3-fil under LogosDirekt i Logosmappen.

När vi skall stanna inför detta ämne behöver vi beakta människans syndafördärv som en bakgrund. Människan behöver inse att hennes egen väg till Gud är stängd. Detta sker när Guds heliga lag får lysa in i hennes samvete: "Genom lagen ges insikt om synd." (Rom 3:20)

Låt oss ta ett exempel. Ifall en människa får ett stygn i samvetet över någon synd hon gjort så skall vi inte automatiskt säga: "Det var inte så farligt." Att ångra sin synd är inte det samma som att tro. Detta "lagens ljus" är inte början av troslivet utan förhoppningsvis slutet på livet i hopplöshetens tillstånd. Det är farligt att synda, det är så farligt att vi går evigt förlorade om vi inte får synden förlåten.

När lagen hugger till i hjärtat och människan hamnar i nöd får hon utbrista som folket i Jerusalem på den första pingstdagen: "Bröder, vad skall vi göra?" (Apg 2:37)

Här ser vi att lagen är en del av predikan. Petrus anklagade dem för att de hade korsfäst Jesus och folket frågar vad de skall göra. På denna fråga svarar naturligtvis Petrus:

Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlättna. Då skall ni få den helige Ande som gåva. Ty er gäller löftet och era

barn och alla dem som är långt borta, så många som Herren vår Gud kallar.

Genom evangelium kom de till tro. Evangeliet om att löftet om den helige Ande och syndernas förlåtelse gäller alla.

Hörbar predikan

Förhållandet mellan laggärningarna å ena sidan och predikandet eller lyssnandet å den andra sidan berörs i Gal 3:2. Paulus säger att han endast vill veta detta:

Tog ni emot Anden genom att hålla lagen eller genom att lyssna i tro?

Ingemar Öberg, som var en riktig lutherkännare, konstaterade att Gal 3 och Rom 10 var hörnstenar för Luther då han betonade att Kyrkan framför allt är ett munhus. Det är därför som den muntliga förkunnelsen är missionens huvudinstrument. Detta håller också den lutherska bekännelsen fram i Schmalkaldiska artiklarnas tredje del om evangeliet:

Vi vilja nu återvända till evangeliet, som på mångahanda sätt giver oss råd och hjälp mot synden, ty Gud är översvallande rik i sin nåd. Först genom det muntliga ordet, varigenom syndernas förlåtelse predikas i hela världen, vilket är evangeliets egentliga uppgift och ämbete. För det andra genom dopet. För det tredje genom altarets heliga sakrament. För det fjärde genom nycklarnas makt och även genom bröders samtal med varandra och tröstande av varandra, (såsom det heter) Matt. 18: "Varest två eller tre äro församlade" o.s.v.

Den muntliga förkunnelsen är inte bara ett informerande ord utan det är ett verkningskraftigt och sakramentalt ord som förmedlar nåd och förlåtelse. På apostlamötet i Jerusalem säger Petrus bland annat:

Bröder, ni vet att Gud för länge sedan bestämde, att hedningarna genom min mun skulle få höra evangeliets ord och komma till tro. (Apg 15:7)

Öberg tar upp den spänning som ibland uppstår mellan att betona det skrivna gudsordet, dvs. Bibeln, och

Ty genom Ordet och sakramenten såsom genom medel skänkes den helige Ande, vilken hos dem, som höra evangelium, frambringar tron, var och när det behagar Gud.

(CA, art. V)

det predikade ordet. Vi vet ju att predikan skall vara enligt Bibeln. Men Luther hävdar att det nya förbundets evangelium till sin yttre form och som nådemedel skall vara en muntlig och hörbar predikan.

Ändå är Luther på det klara med att också det skrivna ordet i Bibeln är ingivet av den helige Ande och är Guds ord. Luther säger att Bibeln också är nödvändig för att behålla evangeliet rent genom århundraden. Han poängterar vikten av att läsa Bibeln speciellt i kampen mot anfäktelser på det personliga planet.

I vissa andliga traditioner har det funnits en skepticism mot färdigt skrivna predikningar. Det man ofta menar är att Anden inte får rum att verka om predikanten stirrar på en färdigt formulerad predikan. Man skall tala på Andens ingivelse enligt Jesu löfte (Luk 12:12):

Ty den helige Ande skall i den stunden låta er veta vad ni skall säga.

Frågor om verkan

Oberoende av hur man förhåller sig till skriven eller oskriven predikan så kvarstår frågan hur den helige Ande verkar genom predikan. När verkar den helige Ande inte alls, bara en del eller mycket? Beror det på predikans

innehåll? Eller beror det på predikanten, ifall han är andefattig eller andefylld? Eller beror det på åhörarna?

På lutherskt håll funderade Hermann Rahtmann (1585–1628) på liknande frågor. Han undrade varför Ordet som predikas inte verkar på alla och hur vissa kan vara helt likgiltiga hur bra och ofta man än predikar. Han menade att Bibeln endast är ett yttre ord, eller ett vittnesbörd om det inre ordet. Ifall Skriften skall ha någon verkan på oss, så måste Anden komma till Skriften och upplysa den. Den helige Ande behöver göra de döda bokstäverna levande, och det gör han var och när han vill.

Flera kända lutherska teologer tog avstånd från Rahtmann. Till exempel Johann Gerhard sade att Rahtmann övertolkat Luthers uttryck i en liturgisk skrift. Luther menar att man skall be Gud att verka med Ande och kraft inte på Ordet utan på dem som hör Ordet.

Den äktlutherska synen har stöd i Bibeln.

Ty Guds ord är levande och verksamt.
(Hebr 4:12)

De ord som jag har talat till er är Ande och liv. (Joh 6:63)

Ordet eller predikan om att Jesus är verklig mat och dryck är inga svaga ord utan sanna ord, ord som är Ande och liv.

Tron ges genom medel

Som lutherska kristna tror vi att vi får ta emot evangeliet om syndernas förlåtelse genom Ordet. Den helige Ande verkar genom det förkunnade ordet. Men också genom Ordet, dvs. Jesus själv, i dopet, nattvarden och bikten. Tron griper tag i detta underbara evangelium om Jesu försoningsdöd för oss alla.

Inom många kristna traditioner lär man att den helige Ande kommer över människor utan dessa medel. För att värja sig mot sådana uppfattningar har man t.ex. inom laestadianismen betonat att man inte kan

komma till tro i ensamhet. Man lyfter fram att det behövs en Guds tjänare som förmedlar evangeliets ord. Eftersom alla kristna tillhör det andliga prästadömet kan vilken kristen som helst avlösa en människa hennes synder.

Enligt missionsbefallningen skall vi som kristna föra ut och predika evangeliet. Vi har inte fått befallning om att ge instruktioner till människor om hur de skall komma närmare Gud.

Gemenskap med Gud

Det påstås i olika sammanhang att vi skall leva i personlig gemenskap med Gud, komma honom riktigt nära, luta oss mot Jesus och utgjuta vårt hjärta inför honom. Man strävar efter en samlighetskänsla, ett nådemärke.

Men tyvärr sker detta ofta på ett felaktigt sätt. Man går de religiösa övningarnas väg och detta med rätt stämning blir då en viktig ingrediens. I värsta fall blir denna strävan likadan som i naturreligioner och i österländska meditationer.

Enligt kristendomen får vi gemenskap med Gud och den inre upplevelsen av Kristus endast genom tron på ordet om syndernas förlåtelse för Jesu ställföreträdande lidandes skull. Denna syndaförlåtelse tillsäger Gud oss genom nådemedlen.

Om någon tror att deras andliga liv kan nå en högre nivå genom att man fokuserar på det inre andliga livet på bekostnad av de yttre nådemedlen så blir man snart besviken. Många säger att man skall tro på Jesus själv och inte på nådemedlen. Men detta uttryck är problematiskt. Enligt Bibeln kan vi tro på Jesus bara genom tron på Jesu Ord. Bygger inte tron på Ordet är det fråga om inbillning.

Andekraft hos predikanten

Att säga att Anden verkar utan nådemedel är obibliskt. Men det kan bli ännu värre om man börjar kräva en viss nivå av andlig utrustning hos den som förmedlar evangeliet.

Det här är ändå ganska vanligt. Vissa kan hänvisa till sitt ämbete för att motivera budskapets riktighet. Budskapet blir då beroende av ämbetet eller traditionen. Andra kan också

hänvisa till sin tro: "Jag tror – därför predikar jag." Här finns en stor risk för att man blir beroende av predikantens andekraft och inte av Ordets kraft.

Bibeln framställer en klar skillnad mellan Andens kraft i Ordet och i människan. Både Paulus och Petrus understryker att Andens kraft är i Ordet. Detta Ord kan ge liv åt andligen döda och även bevara en människa i tro.

Ty detta budskap om korset är en dårskap för dem som blir förtappade, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft. (1 Kor 1:18)

När det gäller Andens kraft i människor säger Jesus till lärjungarna (Apg 1:8):

Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen ...

Jesus lovade att den helige Ande vid riktigt svåra situationer skall låta lärjungarna veta vad de skall säga (Luk 12:12).

Vi ser i Bibeln att en andefylld människa är tålmodig, trofast, frimodig, m.m. Hon ställer den icke-troende inför Ordet.

Vi får be om kraft att vittna. Sedan behöver vi inte skämmas för att predika Ordet, ty Ordet är mäktigt och kraftigt.

Jesus sade än en gång till dem (Joh 20:21–23):

Frid vare med er. Som Fadern har sänt mig sänder jag er. Sedan han sagt detta, andades han på dem och sade: "Tag emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden."

Artikelförfattaren är lärare i Närpes och predikant i Föreningen Logos i Österbotten.

Roger Pettersson predikar vid trettondagsgudstjänsten i Biblion 6.1.2008.

Om oro och anstöt

Utdrag ur M Luther: Stora galaterbrevskommentaren, Gal 4:29

Och som det var då, att han som var född efter naturens ordning förföljde den som var född i kraft av Anden, så är det också nu.

http://www.logosmappen.net/uppbyggelse/luther/sgal/gal4/gal4_29.htm

Detta ställe innehåller ett viktigt trösteord. Alla som äro födda och leva i Kristus och berömma sig av denna födelse, av att vara Guds arvingar, de förföljas av Ismael. Det visar oss i våra dagar erfarenheten själv. Ty vi se överallt oroligheter, förföljelser, sekter och förargelse.

Om vi därför icke stålsatte våra sinnen med detta tröstens ord från Paulus och andra liknande, och om vi icke hade en säker insikt i artikeln om rättfärdiggörelsen, skulle vi icke kunna uthärda Satans våld och list. Ty vem skulle kunna förbli oberörd av våra motståndares grymma förföljelser?

Och vidare sekterna och den ändlösa anstöt, som svärmarna i denna tid föranleda? Förvisso smärtar det oss djupt, då vi måste höra, att allt var lugnt och fredligt, innan evangeliet kom, men att nu, sedan det blivit känt och spritt, allt är i uppror, att hela världen är i rörelse och hotar störta samman.

Då en köttslig människa hör sådant, tager hon genast anstöt, i det hon anser, att undersåtarnas uppstudsighet mot överheten, uppror, krig, pest, hunger, omstörtningar av städer, länder och riken, sekter, förargelse och allt möjligt sådant ont kommer av denna lära.

Mot denna förfärliga anstöt böra vi låta oss upprättas och styrkas av denna ljuvliga tröst, att de fromma i denna världen måste ha namn och rykte om sig att ställa till uppror och splittring och allt möjligt ont.

Detta är orsaken till att våra motståndare anse sig ha en alltigenom rättfärdig sak, ja, göra Gud en tjänst, då de hata, förfölja och döda oss. Ismael kan nämligen icke låta bli att

förfölja Isak. Isak däremot förföljer icke Ismael.

Den som icke vill finna sig i Ismaels förföljelse, han skall icke påstå sig vara en kristen.

Sådana oroligheter och sådan soresa märkes och spörjes även i våra dagar. Våra motståndare skjuta skulden på vår lära. Men fridens lära ger icke upphov till denna villervalla, utan det är hedningar, folk, jordens konungar och furstar som larma, tänka fåfänglighet, resa sig upp och rådslå, såsom det heter i andra psalmen, icke mot oss, som de mena, eller mot vår lära, vilken de klandra såsom villfarande och upprorisk, utan mot Herren och hans smorde.

När Kristus själv i Anden förutsåg den stora oreda och omstörtning, som skulle följa i världen på hans förkunnelse, tröstade han sig själv sålunda:

”Jag har kommit för att tända en eld på jorden, och hur gärna ville jag inte att den redan vore tänd.” (Luk. 12:49.)

Så se vi i våra dagar, att på grund av våra motståndares förföljelse och hädelse och på grund av världens förakt och otacksamhet kommer på evangeliets predikan att följa många olyckor, vilka ängsla oss så, att vi efter köttet ofta tänka, att det hade varit bättre om gudaktighetens lära aldrig blivit känd och freden bevarad än att som nu denna lära blivit spridd och den allmänna säkerheten äventyrad.

Men efter anden säga vi oförskräckt med Kristus: Jag har kommit för att tända en eld på jorden, och huru gärna ville jag icke att den redan brunne!

Men så snart denna eld är tänd, uppstå de häftigaste oroligheter, ty det är icke någon konung eller kejsare som framkallar dem utan denna tidsålders gud, som är en oerhört mäktig ande och herre över hela världen.

Denne store motståndare angripes av detta svaga ord, som predikar den korsfäste Kristus. Då Behemot känner dess gudomliga makt, rör han

alla sina lemmar. Han slår med stjärten och ”gör djupet kokande som en gryta” (Job 41:22). Därav komma alla oroligheter och allt raseri i världen.

Det gäller alltså att flitigt lära sig artikeln om rättfärdiggörelsen, ty den är det enda som kan upprätta oss inför så mycken förargelse och trösta oss i alla anfäktelser och förföljelser.

Ty ut ifrån den förstå vi, att det icke kan vara annorlunda än att världen tager anstöt av gudaktighetens lära och beständigt ropar, att det icke kommer något gott av den, ty ”En oandlig människa tar inte emot det som tillhör Guds Ande.” (1 Kor. 2:14). Hon ser endast det utvärtes onda, oreda, uppror, mord, partier o.s.v. Av denna anblick tager hon anstöt, förblindas och hemfaller åt förakt för och hädelse mot Ordet.

Vi däremot böra hämta styrka av att våra motståndare icke anklaga och fördöma oss för uppenbara brott, såsom äktenskapsbrott, dråp, röveri o.s.v. utan för vår läras skull. Vad lära vi då? Att Kristus, Guds Son, genom korsets död återlöst oss från våra synder och den eviga döden.

Efter köttet smärtar det oss visserligen, att dessa våra ismaeliter så vilt hata och förfölja oss, men efter anden berömma vi oss över våra lidanden, dels emedan vi veta, att vi icke utstå dem på grund av våra synder utan för Kristi skull, vars välgärning och härlighet vi förkunna, dels också därför att Paulus här givit oss försvarsvapen, i det han säger, att Ismael måste bespotta och förfölja Isak.

Alltså, så snart som Guds ord träder fram i ljuset, vredgas djävulen, och i sin vrede använder han alla sina krafter och all sin illfundighet för att förfölja och fullständigt kväva det. Därför är det icke möjligt annat än att han skall giva upphov till tallösa sekter och förargelser liksom till förföljelse och blodsutgjutelse. Han är ju lögnens fader och en mandråpare.

Guds svar på människors frågor

Biblisk katekes med ett bihang av frågor och svar rörande den kristna kyrkans största helger.

Översatt från tyska av P. Fjellstedt. Fortsättning från Logos 3/2007.

VIII. Om vår Herres, Jesu Kristi, segerrika himmelsfärd

Vad handlar det om i den kristna kyrkan vid denna tid?

Om vår kära Herres, Jesu Kristi, triumferande himmelsfärd.

Till vilken artikel av den kristna tron hör det?

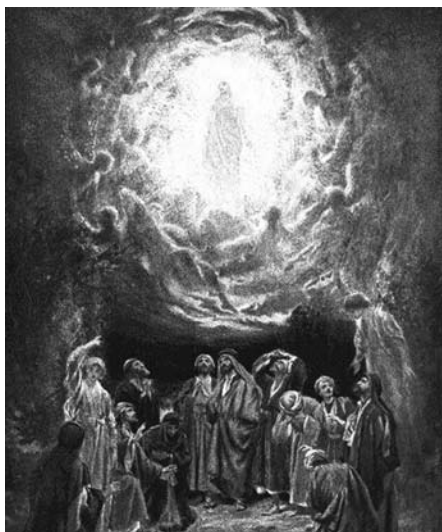
Till den andra artikeln, nämligen dessa ord: "Jag tror på Jesus Kristus, Guds enfödde Son, vår Herre, vilken [...] uppfor till himlarna, sitter på Guds, den allsmåktige Faderns, högra sida."

När for då Herren Jesus upp till himmelen?

Sedan han i fyrtio dagar visat sig för sina kära lärjungar, så for han upp till himmelen.

Var skedde detta?

I Betania, på Oljeberget invid Jerusalem.

Kristi himmelsfärd.

Var någon närvarande då han for upp?

Inte bara hans kära lärjungar och många andra, som var församlade, utan också den himmelska härskaran av heliga änglar, av vilka två lät sig höras och ses.

Hur for han då upp till himmelen?

Då han for upp tog en sky bort honom från deras ögon. Men han är inte liksom avsluten i himmelen så att han inte mer skulle vilja eller kunna vara med oss på jorden, utan nu uppfyller han allt, både i himmelen och på jorden, så att han med Fadern och den helige Ande härskar och regerar till dess han, såsom änglarna sade, på den

yttersta dagen skall återkomma i synlig måtto till att döma levande och döda.

Vad har vi för nytta av vår Herres, Jesu Kristi himmelsfärd?

Det visar oss den 68:e Psaltarsalmen, där det heter: "Du steg upp i höjden, du tog fångar, du fick gåvor bland människorna, ..."

Vilka är fångarna?

Det är synden, döden, djävulen och allt hans anhang. Dessa fiender tog Kristus till fånga, så att människorna inte mera behöver vara i deras våld och fångenskap.

Vilka är då gåvorna?

Det är särskilt den helige Ande, med sitt ämbete och sina nådeverkningar i Ordet och sakramenten, genom vilka han rättfärdiggör och föder på nytt, behåller och bevarar oss i tron till evig salighet.

Vad skall vi då främst tänka på angående Kristi himmelsfärd?

Först och främst att vi i sann tro skall fröjda oss över och trösta oss av honom såsom vår överallt närvarande Frälsare, Medlare och Förebedjare hos Gud. – Sedan att vi i tron vandrar och lever ostraffliga med ett gott samvete inför honom, som vet och ser allting, tills vi blir med honom evigt förklarade.

Var står det skrivet?

Aposteln Paulus skriver utförligt om det i kapitel 1–2 i Efesierbrevet, men helt kort säger han i Kolosserbrevet 3: "Då ni alltså har uppstått med Kristus, sök då det som är där ovan, där Kristus sitter på Guds högra sida. Tänk på det som är där ovan, inte på det som är på jorden." Och i andra artikeln av vår kristna trosbekännelse: "[...] för att jag skall tillhöra honom, [...] Det är visst och sant."

IX. Om den heliga pingsthögtiden och den helige Andes utgjutande

Vad handlar det om i den kristna kyrkan vid denna högtid?

Om den helige Andes utgjutande.

Till vilken av de kristna trosartiklarna hör det?

Till den tredje artikeln, där det heter: "Jag tror på den helige Ande."

Tungor som av eld visade sig på dem.

Vem är den helige Ande?

Den helige Ande är sann Gud tillika med Fadern och Sonen, såsom den tredje gudspersonen, av evighet utgången av Fadern och Sonen.

När sändes han?

Han blev från världens begynnelse osynligen sänd och given till alla trogna. Men efter vår kära Herres och Frälsares, Jesu Kristi, himmelsfärd blev han synligen utgjuten över apostlarna femtio dagar efter påsk.

Hur gavs och utgöts han då?

"Då kom plötsligt från himlen ett dån, som när en våldsam storm drar fram, och det fyllde hela huset där de satt. Tungor som av eld visade sig för dem och fördelade sig och satte sig på var och en av dem."

Varför har den helige Ande låtit sig höras och ses offentligt?

Han lät sig offentligen höras och ses för att han skulle visa, hur han ännu alltjämt ville verka för att ge tro och liv åt människor och samla dem till himmelriket. Men i stormen och eldtungorna lät han sig höras och ses, på det att han skulle vittna med vilka medel och i vilket ämbete han ville uträtta sitt verk bland människorna, nämligen genom Ordet och de heliga sakramenten.

Vilket är då den helige Andes ämbete?

Att han invärtes i människans hjärta upplyser henne om Gud och försoningen och lär henne känna synden och nåden, skänker henne nådens gåvor samt helgar och behåller henne till evigt liv.

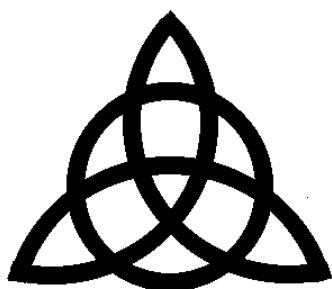
Vad skall vi då göra så att vi på ett rätt sätt skall kunna fira pingsten?

Vi skall ta emot den helige Ande i våra

hjärtan genom att be om det, ty Kristus har lovat den helige Ande åt dem som ber honom. Att flitigt höra och bruka Guds ord och de övriga nådemedlen är dessutom nödvändigt, ty genom dem verkar den helige Ande.

Var står det skrivet?

Så säger Kristus i Johannes 14:e kapitel: "Den som har mina bud och håller fast vid dem, han är den som älskar mig. Den som älskar mig skall bli älskad av min Fader, och jag skall älska honom och uppenbara mig för honom." Och kort förut säger han: "Om ni älskar mig, håller ni fast vid mina bud. Och jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan Hjälpare, som alltid skall vara hos er." Likaledes Luk. 11: "Hur mycket mer skall då inte er Fader i himlen ge den helige Ande åt dem som ber honom?"

X. Frågor kring den heliga trefaldighetstiden

Vad handlar det om vid denna tid i den kristna kyrkan?

Om den heliga Treenigheten, nämligen om Fadern, Sonen och den helige Ande.

Till vilket huvudstycke i katekesen hör det?

Först och främst till det andra, eller till huvudstycket om den kristna tron.

Var lär man rätteligen känna Gud?

I hans heliga ord, i vilket han har uppenbarat sig.

Vad är då Gud enligt sitt uppenbarade ord?

Gud är ett oändligt och evigt väsende, vis, allsmäktig, helig och barmhärtig, Fader, Son och helig Ande.

Är det fler än en Gud?

Nej, till sitt väsende är Gud blott en enda Gud, men i detta enda väsende är likväl tre personer: Fadern, Sonen och den helige Ande.

Men det här kan man ju inte fatta och begripa med förståndet?

De himmelska sanningar, som Gud uppenbarar till vår frälsning och salighet, går väl över förnuftet, men ej mot förnuftet. De kan ej begripas med förståndet, utan man måste tro Gud på hans ord.

Hur kan vi komma till en sådan insikt och en sådan tro?

Den helige Ande leder oss därtill genom Ordets och de heliga sakramentens rätta bruk.

Vad ger oss då en sådan insikt och en sådan tro?

Den som har denna kännedom och så i tron på Kristus överlämnar sig åt honom, han har helt säkert evigt liv, ty "detta är evigt liv att de känner dig, den ende sanne Guden, och den som du har sänt, Jesus Kristus." (Joh. 17:3)

Vad skall vi alltså göra, då vi har lärt känna Gud och tror på Herren Jesus?

Vi skall i fast förtröstan glädja oss åt och trösta oss av hans nåd och sanning, tacka honom av hjärtat, lägga bort synden som alltid låder vid oss och gör oss tröga, löpa med tålmod i den kamp, som är oss förelagd och se på Jesus, som är trons begynnare och fullkomnare.

Var står det skrivet?

Så skriver profeten Mika i 6:e kapitlet: "Han har kungjort för dig, o människa, vad gott är. Vad begär väl HERREN av dig annat än att du gör det som är rätt, att du älskar barmhärtighet och vandrar i ödmjukhet med din Gud?"

Johannes Döparens far, prästen Sakarias, får se en ängel i templet.

XI. Om Johannes Döparens födelse och omskärelse, samt om hans far Sakarias vackra lovsång.

Vad handlar det om i den kristna kyrkan vid denna högtid?

Om Johannes Döparens födelse och omskärelse, samt om hans far Sakarias vackra lovsång.

Vem var Johannes Döparens föräldrar?

Sakarias och hans gamla, gudfruktiga hustru Elisabet, bägge av Levi prästerliga stam.

Varför skulle han födas av ålderstigna föräldrar och av Levi stam?

Av gamla och till åren komna föräldrar skulle han födas, för att Guds allmakt och

sanning därigenom skulle uppenbaras. – Hans allmakt, som låter den ofruktsamma bli en glad mor, såsom 113:e Psalmen talar om det. – Hans sanning, att han helt visst uppfyller sina löften och inte låter någonting hindra sig därifrån. Utav Levi prästerliga stam skulle Johannes födas, för att det skulle vara en skillnad mellan honom och Kristus, eftersom Herren Jesus Kristus föddes av Juda konungsliga stam.

Vad tilldrog sig efter Johannes Döparens födelse?

Han blev omskuren på åttonde dagen, till ett vittnesbörd om arvsyndens skada och till ett exempel på, att man skall visa sakramenten vördnad.

Vad skedde i första hand vid hans omskärelse?

Först gavs honom det vackra namnet Johannes, vilket betyder Älsklig eller Nåderik. Detta skulle beteckna hans ämbete, inte enbart att han skulle vara en sträng lagpredikant, utan också en underbar förkunnare av evangeliet. Därefter öppnade sig hans fars mun, så att fadern kunde sjunga den vackra lovsången.

Vad är summan av eller innehållet i Sakarias vackra lovsång?

Först vittnar han i den om Kristus, den snart framträdande Messias. Sedan profeterar han om sin sons tillkommande kallelse och ämbete.

Vad kan vi lära därav?

Först att vi liksom Sakarias, genom den helige Andes kraft, av troget hjärta bör tacka, lova och ära vår himmelske Fader för alla de stora välgärningar han bevisat oss genom sin käre Son. För det andra bör vi också hjärtligen tacka Gud, då Han välsignar trogna föräldrar med barn, genom vilket hans ära blir större och hans heliga kristna kyrka växer och uppbyggs.

Jag tror, att Jesus Kristus, sann Gud, född av Fadern i evighet, och tillika sann människa, född av jungfrun Maria, är min Herre.

Han har återlöst, förvärvat och vunnit mig, förlorade och fördömda människa, från alla synder, från döden och djävulens våld, inte med guld eller silver utan med sitt heliga och dyra blod och med sitt oskyldiga lidande och sin död, för att jag skall tillhöra honom, leva under honom i hans rike och tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet, liksom han har uppstått från döden, lever och regerar i evighet.

Det är visst och sant.

(Martin Luthers förklaring till 2. trosartikeln)

"Förödelsens styggelse"

Artikeln utgör den avslutande delen av *Lars Borgströms* dubbelföreläsning den 17 november 2007 i Vasa.

Hela föreläsningen finns på <http://skattkistan.predikan.se/> (Artiklar) och som ljud- och videoinspelning i Logosmappen.

Läs Matt. 24:15ff!

Situationen i Finland

Som få andra länder i världen har Finland varit föremål för Guds särskilda nåd, då Han låtit sitt Ord mäktigt förkunna i ert land under lång tid. Ni har varit kristna i ungefär åtta hundra år, eller tusen år om ni räknar er till den svenska befolkningen, och för snart fem hundra år sedan fick den evangeliska tron fäste i ert land.

Generation efter generation blev undervisad i evangeliets sanningar, t.ex. användes under långa tider Luthers Lilla Katekes i skolundervisningen. På 1800-talet svepte en stor folkväckelse över ert land, där Fredrik Gabriel Hedberg var en centralgestalt. Även på 1900-talet, mitt i avfallet, sände Herren sina budbärare till er med sanningens Ord.

Gud har verkligen varit nådig mot ert land och ert folk. Man skulle kunna säga att ni varit något av Hans vingård, Hans älsklingsplantering, här uppe i Norden.

Ni har också till stor del blivit förskonade från påvens villfarelser. I Sverige är den romersk-katolska kyrkan mycket starkare än i Finland. Detta beror dels på invandring av katoliker, men också p.g.a. att ett inte obetydligt antal intellektuella konverterat och att den katolska kyrkan utövar en lockelse och stark influens på den ganska stora högkyrkliga rörelsen inom Svenska kyrkan.

På det hela taget har Herren varit

mycket god mot er och slösat sin nåd över er. Hur har då Finlands folk svarat upp emot denna kärlek?

Under hela 1900-talet och under 2000-talets första åtta år har ett sällan skådat avfall skett i ert land. Endast de övriga nordiska länderna kan nog sägas vara värre i detta avseende. Den bibliska, evangelisk-lutherska läran har förvrängts och förfalskats och folket har till allra största del övergett Herren.

Avfallet har också visat sig i yttre handlingar. Barnamord, som inte tolererats här i landet sedan hednisk, förkristen tid, har kommit tillbaka. Varje år mördas nu tusentals foster på abortklinikerna. Den fria aborten har drivits igenom i kampen för kvinnans fri- och rättigheter.

Men Gud har aldrig gett kvinnan frihet eller rätt att döda sina barn. Respekten för livet försvinner i samma takt som den kristna tron. Ungdomen förvildas, kriminaliteten ökar och det meningslösa våldet breder ut sig.

Ni har precis drabbats av ett obegripligt vansinnesdåd, där en pojke gjort sig skyldig till massmord, och fler djävulska attacker är att vänta i framtiden. Gammal och ny hedenom tar plats där den sanna tron försvinner.

Mer behöver inte sägas för att vi skall inse att Finlands avfall är minst lika stort och himmelskriande som det gamla Israels. Herren har verkligen gjort allt för sin älsklingsplantering i Norden. Men Han kan som sagt inte omvända människornas trotsiga vilja med våld. Finländare, svenskar och alla andra människor, kan säga nej och ta farväl av Jesus.

Vad skall ni då göra? Vad kan Finland som nation göra? En möjlighet finns ännu: att omvända sig, be om förlåtelse för de många synderna och för det svåra avfallet från Herren.

**O land, land, land,
hör HERRENS ord!**
(Jer. 22:29)

HERREN säger nämligen:

Om du vänder om, skall jag låta dig komma tillbaka och du skall få tjäna mig. (Jer. 15:19)

Omvändelsen måste börja bland oss som kallar oss kristna. Vi upplever idag, hur de gamla kyrkosamfundet, och Finska kyrkan får väl här sägas gå i spetsen i ert land, förändras genom en allt längre gående läroutplösning. Under täckmantel förnekar man idag

Skattkistan

Förödelsens styggelse

Skapad av Lars 2007-12-05 13:26:09

Artiklar

av Lars Borgström **Förödelsens styggelse i GT, NT och vår tid**

Denna artikel hölls som ett föredrag i Vasa den 17/11 2007 i föreningen Logos regi. Därav stycke 3.2. "Situationen i Finland".

Inledning

"Förödelsens styggelse" nämns fyra gånger i den Heliga Skrift. Den omtalas två gånger i Daniels bok (11:31, 12:11) och de två andra gångerna är det fråga om ett Jesusord som finns i Matt. 24:15 med parallell i Mark. 13:14. Utifrån det samlade bibliska materialet, där

Kategorier

Artiklar (18)
Betraktelser (7)
Biblicitat (2)
Bibelstudier (2)
Böner (4)
För barn (3)
Gudstjänster (3)
Insändare (10)
Predikningar (22)

Detta föredrag, och mycket annat läsvärt, återfinns i Skattkistan:
<http://skattkistan.predikan.se>.

i den yttersta tiden

så gott som alla kristna trossanningar. I den kristna kärlekens namn upphäver man Guds bud och kyrkan är i färd med att öppna slussarna för den moderna hedendomens syndaflod av orenhet och skamlöshet.

Som en epidemi sprider sig bland dem som anses och anser sig själva vara kristna en förfalskad kristendom, en mänsklig, självtillverkad religion som förnekar Jesu gedom och Hans försoningsverk, Himmelen, helvetet, nåden, synden, det av Gud instiftade äktenskapet, domen, evigheten m.m. för att helt och hållet inrikta sig på denna världs ekonomiska och sociala problem. I stället för att värna om "den tro som en gång för alla har överlämnats åt de heliga" (Jud. v. 3) förändrar, förnekar och bekämpar man denna tro.

Det går med den avfallna kyrkan som det gjorde en gång med Israel och Jerusalems tempel, när avgudadyrkan med sina avgudabilder hade trängt ända in i det innersta av helgedomen. Då lämnade Herrens härlighet templet (Hes. 10–11). Men gudstjänsterna fortsatte nog som om ingenting hade hänt. Utåt verkade allt vara som vanligt.

Den händelsen upprepades under Jesu sista vecka i Jerusalem före hans korsfästelse. Han hade undervisat i det heliga landet under tre års tid och nu även i Jerusalem under påskhögtiden, i folkets mitt, i själva helgedomen. Kan man tänka sig ett starkare nådetillfälle?

Men de var obotfärdiga och avviesade Honom. Jesus sade då:

Se, ert hus kommer att stå öde. Ty jag säger er: Härefter skall ni inte se mig, förrän ni säger: Välsignad vare Han som kommer i Herrens namn. (Matt. 23:38–39)

Jesu lämnade dem! Han visade sig inte heller för dem efter sin uppståndelse, utan bara för sina lärjungar och andra utvalda redskap. Han har inte

heller visat sig, och kommer inte heller att visa sig, i sin osynliga nådesnärvaro för andra än sina lärjungar.

Inte förrän vid tidens slut, på den yttersta dagen, kommer Han att visa sig fullt synlig på jorden igen. Men då kommer den stora, otroende och obotfärdiga massan av människor att springa och gömma sig i hålor och bland bergsklyftor. De kommer att finna Honom outhärdlig och bönfälla bergen (Upp. 6:16):

Fall över oss och göm oss för Hans ansikte som sitter på tronen och för Lammetts vrede.

Liksom Herren lämnade templet den gången, sker detta också idag på ett osynligt, men inte desto mindre verkligt och ödesdigert sätt i samfunden. Där Jesus förnekas i sin egen kyrka, där drar Han sig undan och låter människorna gå sina egna vägar, allt längre bort från Honom.

"Ert hus skall stå öde", sade Jesus då Han lämnade templet. I parallellstället i Lukasevangeliet står det: "Se, ert hus lämnas nu åt er själva." (Luk. 13:35)

Ja, människorna utlämnas åt sig själva och sina människotankar. Så glider de gamla samfunden bort från den enda sanna grunden och förvandlas till något helt annat, t.ex. en "organisation för mänskliga rättigheter".

De enda lärosatser som numera inte får förnekas eller överträdas är de egna, människouttänkta buden som kvinnans rätt till prästämbetet och snart även de homosexuellas rätt till äktenskapet. Guds bud och heliga ordningar trampar man däremot i smutsen.

Men hur det än går med ert land eller den stora yttre kyrkan i ert land, Finska kyrkan, se till att det går väl för dig! Det Jesus kommer att fråga efter då Han kommer i sin stora dom är inte vackra kyrkobyggnader eller starka samfundsorganisationer, utan hjärtats tro.

Där förtröstan på Hans försoning – då Han utgöt sitt heliga gudomliga

blod för varje människas frälsning, till fullständig förlåtelse för varje stackars syndare – finns, där är också räddning undan domen och evig salighet.

Ta Jesu ord i Uppenbarelseboken till församlingen i Filadelfia som en Jesu uppmaning till just dig:

Jag kommer snart. Håll fast det du har, så att ingen tar din krona.
(Upp. 3:11)

De kristnas räddning idag

För att kunna bevaras i tron är det nödvändigt att ha brödragemenskap och att få del av Ordets rena och klara predikan och sakramentens rätta förvaltning. Om det är så att detta inte längre är möjligt i Finska kyrkan, måste nya församlingar bildas, där trons folk kan samlas.

Jag vet att ni står mitt i detta arbete och jag har den senaste månaden näst intill dagligen bett för er att ni skall lyckas med detta – att Herren, den gode Herden, skall leda er rätt i detta arbete. Jag befinner mig själv i en liknande situation som ni.

När ni då ser 'förödelsens styggelse', som profeten Daniel talar om, stå på helig plats – den som läser detta bör noga lägga märke till det – då måste de som är i Judeen fly bort till bergen. (Matt. 24:15–16)

Detta sade Jesus om den katastrof som inträffade med Jerusalem och dess tempel år 70. De kristna räddades genom att följa Jesu råd.

Nu är det så att Matt. 24, liksom Daniels profetior om förödelsens styggelse, inte bara talar om Jerusalems och templets förstörelse. Både staden och templet förebildar kyrkan.

Jesus talar från v. 23 i Matt. 24 om ett stort avfall i kyrkan, och detta avfall kommer att ske strax före Människosönens återkomst.

Jesus anger i Matt. 24 många tecken som skall ske i samband med denna världs avveckling. Det är fråga om krig, hungersnöd och naturkatastrofer, vidare kristendomsförföljelser och så det stora avfallet inom kyrkan.

Dessa tecken har alltid varit för handen, men samtidigt måste man säga att de alla på senare tid intensifierats. Inte minst när det gäller kyrkan måste vi konstatera att vi aldrig tidigare har upplevt värre förföljelser och ett större avfall.

Möjligtvis var förföljelserna lika svåra i fornkyrkans tid, men 1900-talet såg fler kristna martyrer än något annat århundrade, om man räknar till antalet. Vi lever av allt att döma alldeles före Människosönens återkomst.

Därför äger enligt min uppfattning Jesu ord om flyendet från Jerusalem också sin tillämplighet när det gäller gudstjänstgemenskap och kyrkotillhörighet.

I Sverige var det en del som 1998 menade att förödelsens styggelse hade ställts upp på helig plats när Ecce Homo-utställningen, den homoerotiska konstutställningen som avbildade Jesus som homosexuell, förvisades i Uppsala domkyrka, Sveriges rikshelgedom. Många flydde

också då Svenska kyrkan genom att utträda som medlemmar.

Hur Jesu uppmaning till flykt i Matt. 24 skall uppfattas av oss i vår situation är inte helt enkelt. Det skall medges att det inte är självklart att uppmaningen utan vidare kan överföras till den kyrkliga situationen idag, även om Jesu ord om förödelsens styggelse tydligtvis syftar utöver Jerusalems förstörelse och genast glider över i ett eskatologiskt perspektiv (som syftar på världens undergång).

Men nu har vi inte bara detta ord i Nya testamentet som uppmanar oss till flykt från villolärare. Paulus skriver t.ex. i Rom. 16:17:

Jag uppmanar er, bröder, att ge akt på dem som vållar splittring och kan bli er till fall, i strid mot den lära som ni har fått undervisning i. Vänd er bort från dem.

Men man kan inte likställa den yttre kyrkotillhörigheten med ens ställning inför Gud.

När det gäller frälsningen handlar det först och främst, ja uteslutande, om ett flyende till Jesus, syndares vän och Frälsare. Har detta flyende skett är man frälst, vare sig man är katolik, baptist, pingstvän eller lutheran. Man kan också vara medlem av en renlärig, luthersk kyrka utan att ha

gjort den enda nödvändiga flykten till Jesus.

Men – och detta är mycket viktigt – utsätter man sig för falsk lära är risken stor att man avfaller från tron på Jesus som sin Frälsare. I den katolska kyrkan uppmanas man att vid sidan av Jesu försoning även förlita sig på egna goda gärningar, helgonens meriter och sin tillhörighet till påvekyrkan; i trosrörelsen är det upplevelser och andliga gåvor som finns med i trygghetsgrunden o.s.v. Villolärorna dödar själen.

Därför gäller Jesu ord även den kyrkliga situationen:

När ni då ser ´förödelsens styggelse´ stå på helig mark – fly!

Flyr man bort från en villfarande kyrka med falsk förkunnelse till en renlärig kyrka med biblisk förkunnelse, där lagen och evangeliet predikas i all sin klarhet, ja då underlättas den enda nödvändiga flykten – flykten till Jesus, syndares Frälsare.

Flykten från den avfälliga kyrkan skall ske genast, så fort man har klart för sig att förödelsens styggelse är rest i dess mitt. Liksom urförsamlingens kristna inte ens skulle vända tillbaka till sina hem för att ta med sig det käraste de hade utan genast fly upp i bergen från det avfälliga Jerusalem, skall vi genast avbryta den andliga gemenskapen med falska lärare. Liksom Titus soldater lemlästade och dödade Jerusalems invånare, sargar och mördar de falska profeterna i kyrkan åhörarnas själar.

Av känslomässiga skäl kan det vara svårt att lämna ett gammalt kärt sammanhang, det som varit ens andliga hem under många år – men är förödelsens styggelse rest där, och det inte går att driva bort den, undanröja eller krossa den, då har man inget val. Det gäller livet! Då måste man fly och inte se sig om såsom Lots hustru gjorde!

Till min egen skam måste jag erkänna att jag själv verkligen inte är något föredöme på den här punkten. I över fem års tid stod jag kvar som präst i Svenska kyrkan, fastän jag visste hur illa det var ställt. Jag kan bara

Romarnas belägring av Jerusalem år 70 e. Kr.
(Ur Bible Readings for the Home Circle, 1896)

konstatera att det var Guds obegripligt stora nåd som bevarade mig under dessa år.

Jag hade dock i praktiken redan brutit den yttre gemenskapen och firade alltid gudstjänst på annat håll. Detta var nog min räddning.

Kristi sanna kyrka kommer inte att vara numerärt stark eller mäktig här i världen. Det skall vi inte göra oss några illusioner om. Den kommer särskilt nu i ändens tid att vara kraftigt tillbakaträngd, men den har ingenting att frukta. Jesus säger till oss (Luk. 12:32):

Var inte rädd, du lilla hjord, ty er Fader har beslutat att ge er riket.

I fortsättningen av Matt. 24 säger Jesus att det vid Människosönens återkomst kommer att vara som i Noas dagar (v 37). Hur var det då?

Då var det ett så stort andligt mörker att endast åtta personer var trogna Herren. Alla andra gick under i den stora världskatastrofen, då synfloden dränkte dem alla.

I den sista tiden kommer det också att vara så mörkt på jorden att djävulen kommer att se ut att fullkomligt ha segrat. Det kommer att vara lika mörkt som det var timmarna då Jesus hängde på korset. Då tycktes det som

om djävulen triumferade. Kristus var krossad och lärjungarna skingrade. Men just då segrade Kristus och söndertrampade ormens huvud.

Den segern var dock osynlig och kan bara uppfattas av tron. Men vid Jesu återkomst skall detta upprepas i yttre motto. När djävulen ser ut att ha besegrat kyrkan, utrotat de kristna från jorden, då kommer Jesus åter för att kasta djävulen och alla hans följeslagare i helvetet.

Den stora majoriteten av människor, den otroende hopen, förgås, men sluttidens lilla hjord av kristna skall då upphöjas i ära och förenas med alla de heliga genom alla tider. Då är de inte en liten hjord längre, utan en stor, oräknelig skara (Upp. 7:9).

Du, käre vän, var väl med i den skaran som Johannes såg framför Lammets tron i Himmelen? Det var du om du här i tiden flytt till Jesus, syndares vän och Frälsare.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet som med sitt Ord tröstar, lär, varnar och förmanar oss. Hans helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan så att vi inte må vara glömska hörare utan dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden och varda saliga. Amen.

Artikelförfattaren är "friköpt" präst, aktiv i Pauluskapellet i Uppsala, tidigare verksam i Svenska kyrkan.

Missionens utveckling?

På Kyrkpressen-bloggen har bl.a. diskuterats de indragna missionsstöden till SLEY och SLEF. Undertecknad försökte i en kommentar analysera hur den kyrkliga missionssynen tycks ha utvecklats – och kanske ännu utvecklas.

Steg 1. Den kristna missionen berättar om att Jesus är den enda vägen till himlen, och att den som lever i synd och otro inte får se Guds rike utan omvändelse. Dessutom tar den sig an alla slags nödlidande i missionens närhet och främjar utbildning och materiell välfärd.

Steg 2. Den kristna missionen vill hjälpa dem som lider av fattigdom, sjukdomar och annan nöd. Den respekterar dem som har en annan trosbekännelse.

Steg 3. Den kristna missionen arbetar för alla människors jämlikhet i alla avseenden, förespråkar tolerans mellan människor som har olika trossyn och erkänner att de andra religionerna tillber samma Gud.

Steg 4. En kristen missionär jämställer religiösa riter, seder och bruk i de olika religionerna och kulturerna. Hon kräver acceptans av sexuella minoriteter och godkänner ingen könsdiskriminering.

Steg 5. En kristen missionär arbetar för ett likaberättigande för alla typer av sexuella minoriteter och motarbetar aktivt dem som inte iakttar jämlikhet mellan könen eller som anser utövad homosexualitet vara synd.

Steg 6. Sådana som inte iakttar fullkomlig jämlikhet mellan könen eller som anser homosexualitet vara synd har inte rätt att vara missionärer.

Steg 7. Sådana som inte iakttar fullkomlig jämlikhet mellan könen eller som anser homosexualitet vara synd har inte rätt att leva.

OLA ÖSTERBACKA

Citerat

För starka för framgång?

I en ledare i Kyrka och Folk nr 9/2008 skriver Gunnar Andersson om mission och evangelisation. Vi klipper ur den läsvärda artikeln:

En viktig orsak till denna ekumenik är troligen en önskan om att bli starkare och med större tydlighet och kraft kunna göra evangeliet känt i ett splittrat samhälle. Önskemålet om att förmedla evangeliet till fler människor är verkligen ett stort glädjeämne. Problemet är att den enhet som manifesteras på detta sätt inte är en verklig och sann biblisk enhet då den inte har sin grund i en gemensam lära.

Samtidigt kan man notera att många små lutherska sammanhang förmodligen skulle må bra av större öppenhet och samarbete med andra grupper med samma bekännelse. Tyvärr hindras nog mycket gott samarbete på grund av yttre olikheter trots att man har en gemensam grund.

Stora organisationer och samlingar tycks ändå inte vara det framgångsreceptet som Bibeln ger oss. Inte minst visar oss de första lärjungarnas situation detta. De var en ynklig skara som inte tycktes ha någon större potential att utföra det enorma uppdrag de fick av Jesus: Att predika evangeliet i hela världen. Kraften fanns verkligen inte hos dem själva, men de höll troget sin blick på honom som sagt: "Jag har fått all makt i himlen och på jorden." De hade sin styrka "i Herren och hans väldiga kraft" (Ef 6:10).

På liknande sätt var det med Paulus som vi med rätta bör lära av såsom den store missionsstrateg han var. Han menade själv att "när jag är svag, då är jag stark" (2 Kor 12:10).

Han berömde sig av sin svaghet "för att Kristi kraft" skulle vila över honom. Ännu tydligare blir detta av Jesu egna ord till församlingen i Filadelfia (Upp 3:7ff). Herren hade ställt en dörr öppen för dem, så att de

kunde nå ut med evangeliet, och detta hade sin grund i att "din kraft är ringa och du har hållit fast vid mitt ord och inte förnekat mitt namn".

Den naturliga frågan för oss är troligen: Är vi tillräckligt starka för att ha framgång i Guds rikes arbete? Men mot denna bakgrund är nog Bibelns fråga snarare: Är vi tillräckligt svaga för att ha framgång? Har vi insett att vi är helt oförmögna att vinna någon andlig strid i egen kraft, att vi är helt och hållet avhängiga av Guds kraft, hans nåd och hjälp? Att det är just när vi är svaga som Herren själv får lov att arbeta genom oss?

Om vi vill vara med och vinna människor för Guds rike är den välsignade strategin att lära av församlingen i Filadelfia: Att i den egna svagheten hålla fast vid Guds ord och troget bekänna Jesu namn.

Gunnar Andersson

Heavy Metal

Är Heavy Metal synd? Den frågan besvaras av Hans Ahlskog i denna artikel. Frågan har ställts i Trosfrågan (Logosmappen) där svaret också ingår.

Kristna människor i vår tid, speciellt ungdomar, ställer ofta frågan om 'det' eller 'det' är synd. Sådana frågor bottnar i en osäkerhet som man inte riktigt kan hantera. Dels är man dragen till ett fenomen i omgivningen som tilltalar en, dels är man osäker på om detta är bra för ens gudsförhållande.

Ingen syndakatalog

Frågor av den här typen är ofta svåra att svara på. Bibeln är ingen bok som katalogiserar synder och där man då kan se efter och säga: "Jo du, det där är nog synd." Den som ställs inför frågan vill ge det bästa rådet till den som är osäker. Själur bör hanteras varsamt och ett dåligt svar kan få ödesdigra konsekvenser.

Fakta om hårdrock

Heavy Metal (tungmetall) är en musikgenre som ofta betyder det samma som *hårdrock*. Den är ett slags undergrupp till genren *metal*, som även rymmer andra subgenrer som *black metal*, *death metal* och *power metal*.

Ett exempel från 1970-talet är *Black Sabbath*. På 1980-talet fick bl.a. *Iron Maiden* och *Kiss* stora framgångar.

Hårdrockgruppen *Lordi* från Finland överraskade/chockerade i den europeiska schlagerfestivalen med att vinna överlägset med låten *Hard Rock Hallelujah*.

Svaret måste vara grundat i Guds ord, men det är också viktigt att den som frågar inte får en tung bibel i huvudet och kanske tar avstånd från Gud i framtiden. Ett förbudande eller avrådande svar kan ibland uppfattas som trångsynthet och människotankar. Det är förståeligt eftersom många kristna rörelser florerar av människobud och självvald gudstjänst.

Det finns risk att ett bibliskt råd kan förväxlas med människobud. "Det skall du inte röra, det skall du inte smaka, det skall du inte ta på", säger kristna som vill binda människors samveten vid egna påfund (Kol 2:21). Detta är allvarligt och vi måste motarbeta det, vilket Jesus uppmanar oss till i Matt 15:13: "Varje planta, som min himmelske Fader inte har planterat, skall ryckas upp med roten."

Nu gäller det alltså Heavy Metal eller hårdrock och den kristnes förhållande till detta fenomen. Vi kan då alltså inte gå till Skriften och slå upp ordet i ett register, utan vi måste granska saken ur andra perspektiv. Hur skall en kristens liv gestalta sig i den här världen? Vad kan en kristen delta i? Vilket förhållande har jag till t.ex. musiken? Vilket budskap har musiken? Hur påverkar den oss?

Den kristne och världen

Låt oss börja med vad Bibeln säger om en kristens förhållande till den omkringliggande världen. Bibeln har väldigt mycket att säga om detta. Bibeln säger för det första att alla människor föds som alltigenom världsliga och gudsfrånvända (Ef 2:1–3). Gud har dock tagit sina utvalda ut ur världen och gjort dem till sina barn (Joh 15:29).

Gud vill också bevara sina trogna från att förföras av den kringliggande

världen (Joh 17:15). Vi kristna är ändå kallade att leva i världen som dess ljus (Matt 5:14). Samtidigt varnas vi för att ta del i världens levnadssätt:

Och anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom sinnets förnyelse, så att ni kan pröva vad som är Guds vilja, det som är gott och fullkomligt och som behagar honom. (Rom 12:2)

En kristen riskerar att bli förförd av världsligt levnadssätt (Matt 18:7). Aposteln Johannes, som ofta kallas för kärlekens apostel är oerhört sträng när han uppmanar de kristna att inte älska världens nöjen (1 Joh 2:15ff). Det går inte att förena ett kristenliv med ett liv i syndiga utsvävningar och det går inte att tjäna två herrar:

Ni trolösa, vet ni inte att vänskap med världen är fiendskap mot Gud? Den som vill vara världens vän blir Guds fiende. (Jak 4:4)

Vilka är konsekvenserna?

Detta är utgångsläget en kristen står i när han skall ta ställning till hur man skall förhålla sig till olika saker som världen bjuder ut. Han är kallad till ett heligt liv i Guds gemenskap.

Det är en stor nåd och ett stort under att Gud har gjort så stora ting med honom och det är stor skada skedd om det pundet blir förslösat (jfr den förlorade sonen, Luk 15).

Den kristne måste ställa sig inför frågor som:

- Blir jag uppbyggd i min tro genom denna tilldragelse?
- För det mig närmare Gud?
- Blir Gud förhålligad genom detta?
- Finns det risk att jag blir förförd och kommer på avvägar?

En kristen bör också fundera över

sin relation till saker som intresserar honom. Vi har kanske intressen som oroar oss. Är det vi håller på med kanske synd? Vi har all orsak att fråga oss hur viktiga olika hobbyer är för oss. Paulus ger oss i 1 Kor 6:12 en god princip:

Allt är tillåtet för mig, men allt är inte nyttigt. Allt är tillåtet för mig, men jag skall inte låta något ta makten över mig.

Av sammanhanget förstår vi vad Paulus menar med att allt är tillåtet. Det handlar om saker som Gud varken förbjuder eller påbjuder. I det aktuella sammanhanget gällde det olika typer av mat. Det står människan fritt att äta viss sorts mat eller att låta bli.

Det kan också gälla andra saker, t.ex. ett visst slags musik. Vi skall dock för säkerhets skull klargöra att denna princip inte är tillämplig på saker som Gud förbjuder i sitt ord, t.ex. otukt (v. 13).

Hobbyer och livet som kristen

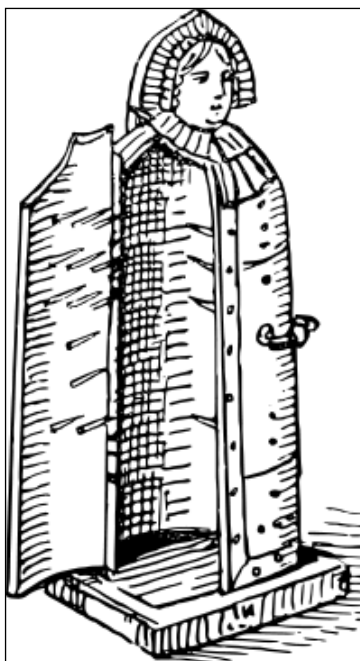
Låt oss se på hårdrocken ur detta perspektiv. Enligt den ovannämnda principen är det alltså fritt för mig att lyssna på hårdrock. Händer det sig att jag sätter på radion och det spelas hårdrock så antecknas detta inte automatiskt som en synd för mig. Så är det eftersom Gud inte säger i sitt ord att hårdrock är synd.

Men vi skall se närmare på Paulus ord: "... men jag skall inte låta något ta makten över mig."

Är det så att jag använder största delen av min lediga tid till att lyssna på hårdrock, eller till någon annan hobby, och detta fortgår en längre tid, så har jag nog orsak till eftertanke. Vad är en kristen egentligen kallad till? Vad betyder Kristus för mig? Och vad betyder musiken eller andra hobbyer för mig?

En kristen vill veta mera om Jesus och växa till i tron på honom. Han vill läsa Bibeln och dela den kristna gemenskapen kring Ord och sakrament. Om det då finns andra intressen som tenderar att tränga undan Jesus ur mitt liv och ur min vardag, då håller något på att gå snett.

Ingen kan tjäna två herrar. (Luk 16:13)

"Järnjungfrun" – som har gett namnet åt gruppen Iron Maiden – är ett legendärt tortyrredskap som sägs ha använts i Nürnberg från 1500- till 1700-talet. Spikarna åsamkade offret ett obeskrivligt lidande. (Wikipedia)

Syndens slav

Bibeln säger att Gud skall vara vår Herre och vi hans tjänare eller slavar. Antingen är vi Guds (Ef 6:6) eller syndens slavar (Joh 8:34). I Romarbrevet talar Paulus om detta (Rom 6:16):

Vet ni inte att om ni gör er till slavar under någon och lyder honom, då är ni hans slavar och det är honom ni lyder, antingen under synden, vilket leder till död, eller under lydnaden, vilket leder till rättfärdighet?

Här har vi samma princip som vi hittade i 1 Kor 6:12. Låter vi något ta makten över oss så är vi slavar under det. Kan vi inte sätta våra hobbyer till sidan när Kristus kallar oss till tjänst så är vi slavar under dem.

Vi kanske är medvetna om att vi borde läsa Bibeln, men vi vill hellre lyssna på musik. Kanske är det så att våra fritidsintressen håller oss fångna och vi kan inte ta oss loss?

Vi kan inte tala om kristen frihet om vi är slavar under t.ex. hårdrock eller andra intressen. Kristen frihet är frihet att göra saker som Gud inte har uttalat sig om och att låta bli att göra dem.

Hårdrocken trålbinder

När det gäller hårdrock eller Heavy Metal, så är det dessutom nästan skrämmande hur den förmår trålbinda människors sinnen. På konserter är publiken i extas, som i en annan värld, och artisterna idkar "head-banging", d.v.s. ruskar sina huvuden våldsamt och rytmiskt.

I vardagsmiljö kan man se en ungdom med hörlurar stå med och gunga, ackompanjerad av Heavy Metal, tillsynes helt frånvarande. Ju mer man ser av det desto tydligare är det, att detta är slaveri, ett fruktansvärt slaveri under syndens makter. Man tänker inte så ofta på att det kan vara en kristen människa man ser, och som verkar så betagen av musiken.

Så kan det emellertid vara och då blir man fundersam. Hur är det egentligen ställt med denne broder eller denna syster? Frestar djävulen henne svårt? Kan hon hantera och kontrollera sin musiksmak? Vi kristna skall vara rädda om varandra och stöda varandra så att ingen blir efter på vägen.

När vi ställer oss inför frågan om Heavy Metal är synd, bör vi också reflektera över vad denna typ av musik vill förmedla. Vad säger texten?

Hårdrockens budskap

Texterna i Heavy Metal låtar handlar ofta om ondska i olika former, våld, krig, brutalitet och djävulsdyrkan. Ibland gör man narr av bibeltexter eller blandar bibliska ord och uttryck med lyrik färgad av satanism. Detta är förfärligt, och när vi kristna ställs inför musik med sådant budskap bör vi nog dra öronen åt oss.

Bibeln varnar strängt för att missbruka Guds heliga namn och betygar att Gud inte låter den vara ostraffad som gör så (2 Mos 20:7). Vi skall ge två exempel på hur man inom hårdrocken har missbrukat såväl Guds namn som bibeltexter:

Det finska rockbandet Lordi, som vann Eurovisionen 2006 med låten "Hard Rock Hallelujah", missbrukar om och om igen Guds namn när det framför denna låt. Hallelujah betyder "prisa Gud" och det gör inte Lordi med sitt uppträdande. Ännu värre blir det med de anspelningar till kristen teologi som texten innehåller.

Omslaget till Iron Maidens album "The Number of the Beast" – Vilddjurets tal.

Ett annat exempel på missbruk är Iron Maidens "The number of the Beast". Texten handlar om vilddjurets tal, som beskrivs i Upp 13. Iron Maiden gäckar den heliga bibeltexten och det kan väl ingen kristen vara tillfreds med.

Dessvärre är det inte den enda låten där Iron Maiden gäckar Gud. I "Children of the Damned" anspelar man på ett olustigt sätt på det mest centrala i kristendomen, Kristi korsdöd och "Hallowed be Thy Name" är ännu ett exempel på hur förfärligt Iron Maiden behandlar det kristna budskapet.

Akta dig!

Som kristna bör vi ta oss tillvara för allt slags missbruk av Guds namn. Vi skall inte lyssna på falska profeter som predikar falsk lära i Guds namn och lika lite skall vi ta del i den bespottelse av de heliga tingen som denna värld ofta gör sig skyldig till. Bibeln prisar den människa salig som inte uppehåller sig vid sådan bespottelse (Ps 1:1):

Salig är den som inte följer de ogudaktigas råd och inte går på syndares väg eller sitter bland bespottare.

Om vi älskar Kristus och hans Ord, kan vi inte ta del i bespottelse av dessa ting eller finna musik som gycklar med dessa ting tillfredsställande.

Musikaliska synpunkter

Slutligen skall vi fundera lite kring det musikaliska med hårdrock och hur det påverkar oss.

Den rytm som är kännetecknande för hårdrocken leder lätt tankarna till den sexuella akten. Musiken påminner om ett djuriskt och vilt beteende. I

vår tid kretsar allt mer av människors tänkande kring en osund sexualitet. Vi har all orsak att ta oss tillvara för influenser som kan pervertera vår syn på det sexuella.

Det finns också ett annat musikaliskt problem med hårdrock. Medan stilla, meditativ musik har en lugnande inverkan på åhöraren, verkar hårdrock att den som lyssnar blir uppspelt och orolig. Pulsen ökar och det blir svårt att koncentrera sig.

Gud vill att hela vårt liv skall vara en gudstjänst och vi behöver dagligen stilla oss inför Gud och hans ord. Det kan vara svårt att samla tankarna och koncentrera sig på bibelordet om man är uppjagad av brutal musik. Världsliga människor lever ofta ett hektiskt liv och har inte tid att ägna sin Skapare en tanke. Deras liv kan verka ackompanjerat av hårdrock.

Men de ogudaktiga är som ett upprört hav, ett som inte kan vara stilla, ett hav vars vågor rör upp dy och orenlighet. (Jes 57:20)

Gud kallar till stillhet

I kontrast till detta kallar oss Gud till stillhet:

Var stilla inför HERREN och vänta på honom. (Ps 37:7)

Men HERREN är i sitt heliga tempel. Var stilla inför honom, hela jorden! (Hab 2:20)

De kristna styrks i sin tro genom att lyssna till Guds ord. Receptionsförmågan påverkas av miljön och den sinnesstämning i vilken den kristne befinner sig i. Därför börjar den kristna gudstjänsten ofta med ett preludium som är ämnat att lugna ner gudstjänstfirarna, så att de skall kunna koncentrera sig på predikan. Om åhörarna har hög puls och är uppjagade är det väldigt svårt att kunna koncentrera sig på det som sägs.

Det berättas om en predikant som var kallad att tala vid en ungdomsamling där ett kristet rockband också skulle medverka. Först spelade bandet och sedan var det tänkt att predikanten skulle gå upp och tala. Han gick aldrig upp i talarstolen, och när arrangörerna frågade varför, sade han: "Hur skulle jag kunna så där ni har asfalterat!"

Detta exempel säger oss något om hur viktigt det är att ha en gynnsam

sinnesstämning när man skall lyssna till Guds ord.

Sammanfattning

Är alltså Heavy Metal synd?

Bibeln känner som sagt inte till begreppet Heavy Metal eller hårdrock. Men som vi sett ovan så kan den typen av musik vara skadlig för en kristen. Den kristne måste vara herre över sig själv och över sina hobbyer. Ingenting får ta makten över människan.

Den kristne är i den här världen omgiven av frestelser och synd och den kristnes gamla natur står i förbund med djävulen. Guds ord till Kain har mycket att säga oss:

Synden har begär till dig, men du skall råda över den. (1 Mos 4:7)

Vi kristna skall vara mycket försiktiga att ta del av kultur som kan föra oss bort från Gud och när vi möter bespottelse och hädelse är det bäst att fly. Guds dom kommer att drabba dem som missbrukar hans namn och vi skall ta oss tillvara så att vi inte blir medskyldiga till missbruk och hädelse.

Som kristna vill vi hålla Guds namn i ära, inte bara i ord, i likhet med Iron Maiden (Hallowed be thy Name), utan både i det vi säger, tänker och gör. Vi kristna har en hög kallelse i denna värld. Gud har kallat oss ut ur världen, in i sin gemenskap.

Men vi kan inte leva ett dubbelliv. Vi kan inte en stund lovsjunga Herrens namn tillsammans med andra kristna och nästa stund sitta med bespottare och ta del av en antikristlig kultur. Bibeln säger (2 Tim 2:19):

Var och en som nämner Herrens namn skall hålla sig borta från orättfärdigheten.

Artikelförfattaren är ekonomie magister bosatt i Pedersöre. Han sköter vanligen musiken vid Logos gudstjänster.

Salig är den som inte följer de ogudaktigas råd och inte går på syndares väg eller sitter bland bespottare. (Ps 1:1)

Biblion – Guds gåva

Vid Biblioteksgatan 5 i Vasa finns en garageliknande byggnad, som länge varit omgärdad av mystik. Tidigare har frimurarna samlats där, men numera ägs den av Föreningen Logos. Köpet och upprustningen av verksamhetslokalen är ett vittnesbörd om Guds ofattbara nåd.

Vi ger här några glimtar från lokalen. Mera information finns i Logosbrev nr 16 och dess bilaga, som kan laddas ner från nätet eller beställas via sekreteraren.

Vid en talkodag som ordnades sista lördagen i mars revs det upphöjda podiet som funnits framme i salen. Här diskuteras den lämpligaste placeringen av altarbordet och det altarskrank som enligt våra förhoppningar så småningom ska användas vid nattvardsgudstjänster.

Snart kommer ljuset

Efter förberedelser och planering har styrelsen nu gjort beställning av takarmaturer, som kommer att monteras infällda i det stjärnbestrodda himmelstaket. Senare kommer ytterligare armaturer att läggas in under den frisa som går runt kyrksalen.

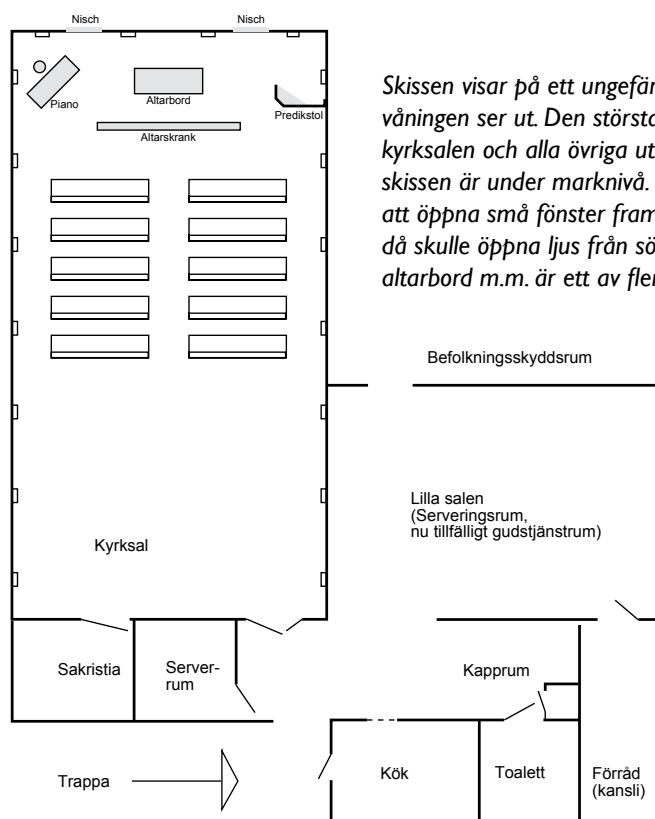
Många funderingar har gått i olika riktningar när det gäller instrument. En orgel, både pedalharmonium och digitalorgel, har nämnts som en möjlighet. Tillsvdare torde ett begagnat piano anskaffas. Sådana fås mycket förmånligt från Sverige, och även en flygel är en möjlighet om en lämplig står till buds. Akustiken är mycket lämplig för musik och sång.

Fönster?

Många har uttryckt önskan om att få in naturligt ljus i salen. Detta kan vara möjligt genom att öppna små fönster upptill framme i salen.

Köket renoveras

Med stöd av erhållna donationer har styrelsen gjort en beställning av en ny köksinredning av märket Parma, vilken ska levereras i september. I nästa skede planeras renovering av lägenheten som finns i markplanet.

Skissen visar på ett ungefär hur den nedre våningen ser ut. Den största delen av kyrksalen och alla övriga utrymmen på skissen är under marknivå. Styrelsen överväger att öppna små fönster framme i salen, vilka då skulle öppna ljus från söder. Placering av altarbord m.m. är ett av flera möjliga förslag.

Vill du hjälpa till? Talkofolk efterlyses. Ring 044380 8810!

Talkoteamet begrundar "förödelsens styggelse" som rivits bort. På väggen syns en del sprickor och flagor av tidigare rappning som har putsats.

Pietismen under lupp

En nyligen utkommen bok är *Valentin Ernst Löschers Follständiger Timotheus Verinus* i finsk översättning. Översättningsarbetet och utgivningen är ombesörjt av Suomen Luterilainen Tunnustuskirkko (SLT).

Valentin Ernst Löscher (1673–1749) anses vara den lutherska ortodoxins sista företrädare. Under sin livstid verkade han både inom den akademiska världen (Wittenberg) och inom prästämber. Han verkade som superintendent i Sachsiska Dresden i omkring 40 år.

Löscher är känd som en av de största bekämparna av pietismen i Tyskland på 1700-talet. Omkring år 1720 var han mitt uppe i en strid med Halle-professorn Joachim Lange. Striden resulterade för Löschers del i verket *Vollständiger Timotheus Verinus*, vars första del utkom 1718 och den andra utökade delen 1722.

Den aktuella finska översättningen omfattar endast den första delen. Boken har ca 270 sidor, uppdelade på 16 kapitel. I det första kapitlet beskriver författaren i rätt allmänna drag det som han kallar "det pietistiska fördärvet". Läsaren får en kort översikt av den pietistiska historien, när och var det började, de mest betydande namnen och skolorna. I kapitlet redogörs också för de mest betydande lärostriderna, för enskilda pietisters förhållanden och för hur olika regenter fördömde den pietistiska rörelsen där den bröt fram.

Själva avhandlingen av ämnet börjar i det andra kapitlet. Först listar författaren det som han anser är pietismens problemområden och resten av kapitlet ägnas åt det första problemet, en allmän likgiltighet i fromhetens namn.

I kapitel 3 redogör författaren för pietismens nådemedelsförakt och i kapitel 4 beskrivs motsvarande förakt för predikoämbetet. I kapitel 5 visar författaren att pietisterna blandar in goda gärningar i trons rättfärdighet på ett ödesdigert sätt.

De därpå följande kapitlen behandlar bland andra ämnen som kiliasken (läran om ett jordiskt tusenårsrike), terminismen (fastställande

av gräns för nådatiden), mysticismen (till synes fromma läror och företeelser accepteras utan större betänklighet), perfektionismen (erhållande av fullkomlig syndfrihet i detta liv, jfr metodism) och hur pietisterna skyddar och försvarar svärmare och olika typer av fanatiker från kritik och angrepp.

Boken är ganska spartansk till sin layout och kapitlen avlöser varandra utan större avgränsning. Språket är överraskande lättfattligt med tanke på att det rör sig om ett grundligt dogmhistoriskt verk och innehållet går att ta till sig även för den som inte har finska som modersmål.

Även om Löschers kritik avfyrares mot den tyska pietismen, och då i synnerhet mot Halle-teologerna, Spener, Francke och Lange, kan en del av de fenomen författaren beskriver även skönjas i rörelser med pietistisk prägel i vår tid. Boken rekommenderas till läsning för såväl fackmän som andra intresserade.

HANS AHLKOG

V. E. Löscher: *Pietismen ongelmat luterilaisen tunnustuksen valossa*

Övers. från tyska av en arbetsgrupp under ledning av Juhani Viitala. Suomen Luterilainen Tunnustuskirkko, Lempäälä 2007. ISBN 978-951-98591-2-5. Säljs av Logos förlag för 45 €.

Lilla katekesen

För några år sedan utkom en utvidgad katekesförklaring av David P. Kuske, vilken vi har gått igenom i Logos bibelstudier.

Finlands Konfessionella Lutherska Kyrka har nu gett ut en motsvarande katekesförklaring, som tidigare funnits på flera språk, i en svensk översättning av Johan Lumme. Den är redigerad av Markku Särelä och bygger på Kauko Valves utgåva från 1941. Den i sin tur har använt goda tidigare katekesutgåvor.

Framställningen innehåller utförligare kommentarer än Kuskes bok, som mera bygger på bibelcitat. Boken omfattar 291 sidor och kostar 12 € (10 € från förlaget). Vi får återkomma till en närmare granskning.

En biblisk bok om äktenskap och familj

Kyrkliga Förbundets Bokförlag har gett ut en samling artiklar av Maj-Lis Palo, vilka till största delen har varit publicerade i Kyrka och Folk. Författaren hade själv redigerat artiklarna före sin bortgång i maj 2007.

Som exempel på innehållet i de fristående artiklarna kan nämnas äktenskapet som en tretvinnad tråd, kärlek, sexualitet, barn som Guds gåva, kristen i skolvärlden, de ensamstående situation och de äldres förhållande till barn och barnbarn.

Författaren visar en djup förankring i Bibelns värld och presenterar de ofta känsliga frågorna på ett fördömligt sätt. Boken rekommenderas till alla, även ogifta och äldre, och är, som förordet uttrycker det, "något av en nyckel till ett lyckligt äktenskap och en lösning på många familjeproblem".

OLA ÖSTERBACKA

Maj-Lis Palo: *Äktenskapet*
Kyrkliga Förbundets Bokförlag 2007
ISBN: 978-91-7238-155-1
126 s. inbunden. Pris ca 9 €, 79 SEK

Det jäser i evl.fi

När påsken närmar sig tar den kyrkliga debatten ofta fart på allvar. Detta år utgör inget undantag. Det som har varit speciellt mycket på tapeten är frågan om religionsfrihetslagen kan användas i ämbetsfrågan.

Kyrkans ledning har ju börjat gå till hårdare angrepp mot de präster som motsätter sig kvinnliga präster. Det har kommit fram i bestraffningar för uteblivande från tjänst och när det gäller valbarhet t.ex. i kyrkoherdeval. Domkapitlens hårda linje har fått sin välsignelse av Högsta Förvaltningsdomstolen som inte har haft något att anmärka mot den skärpta linjen.

Björkstrand skärper linjen

För att försvara den nya hårda linjen skrev Borgå stifts biskop Gustav Björkstrand i Kyrkpressen bl.a. följande:

Det som en del av motståndarna till kvinnliga präster inte beaktar i sin kritik av kyrkans ledning är att mycket har hänt inom lagstiftningen efter det att beslutet om kvinnliga präster togs för 20 år sedan, inte minst på grund av internationella överenskommelser. Vi fick en ny grundlag år 2000, en lag om likabehandling år 2004 och omfattande förändringar i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män åren 1995 och 2005. Lagstiftningen har skärpts när det gäller direkt och indirekt diskriminering.

Det är uppenbart att den nya lagstiftningen har högre status för Björkstrand än Bibelns gamla sanningar. Det är också värt att beakta att religiösa samfund inte berörs direkt av lagstiftningen. Av allt att döma skulle HFD inte ha haft något att anmärka ifall domkapitlen skulle ha friat prästerna ifråga.

Ett avgörande begrepp i debatten är "kränkande handling". Det är olagligt att kränka någon och man kränker om man vägrar samarbeta, eftersom man då anser att kvinnan i fråga inte har rätt att vara präst. Det värsta man kan göra i kyrkan är tydligen att avstå från gudstjänst tillsammans med kvinnlig präst. En bibeltroende präst kan försättas i denna

fälla ifall förmannen sätter in honom på samma arbetstur som en kvinnlig präst.

Anmärkning för bibeltrohet

Kaplan Halvar Sandell i Helsingfors tilldelades i november 2007 en anmärkning av biskop Gustav Björkstrand efter en kontrovers med Karl af Hällström, kaplan i Borgå.

Sandell hade i ett samtal efter en konfirmation avrått af Hällström från att delta i nattvarden nästa dag på grund av hans förbehållslösa godkännande av utlevd homosexualitet.

Då han ändå kom till nattvarden, och uttryckligen valde den sida där Sandell tjänstgjorde, gav denne oblaten med orden: "Kristi kropp. Vänd om!"

Frågan ledde också till en omfattande diskussion i Kyrkpressen om nattvarens ändamål. Nattvarden är verkligen ingen "mänsklig rättighet" utan Kristi Kyrkas angelägenhet. Det hör till kyrklig ordning att förhålla dem som deltar i nattvarden, eftersom det allvarliga bibelordet kvarstår:

"Ty den som äter och dricker utan att urskilja Herrens kropp, han äter och dricker en dom över sig." (1 Kor 11:29)

Missionsprovins i Finland?

Lutherstiftelsen i Finland (Suomen Luther-säätiö) har ett nära samarbete med Missionsprovinsen i Sverige. Flera unga prästkandidater har fått prästvigning i Sverige de senaste åren. Sammanlagt tjänstgör drygt 15 präster i stiftelsen, en hel del av dem på heltid.

Lutherstiftelsen har regelbundna gudstjänster i de flesta större städer. I Helsingfors, Tammerfors, Uleåborg, Björneborg, Kouvola och Seinäjoki samlas man till gudstjänster varje söndag.

Eftersom stiftelsemodellen inte är en lämplig kyrkomodell har Lutherstiftelsen inbjudit till diskussion kring bildande av en missionsprovins i Finland.

Ungefär 40 representanter från några kyrkliga rörelser och föreningar var samlade på Finlands teologiska institut (STI) den 3 december 2007. Bengt Birgersson från Missionsprovinsen deltog. Uppföljande möten har hållits i januari och mars 2008.

Kyrkan förlorar medlemmar

Markku Koivisto, ledare för Nokia-missionen, meddelade under påsken att rörelsen lämnar kyrkan. Nokia-missionen är en karismatisk rörelse med rötter i de väckelsemöten som inleddes i Nokia för ett tjugotal år sedan. Koivisto fungerade då som kyrkoherde i Nokia men lämnade posten år 2002. På grund av lärofrågor uppstod konflikter med den lutherska kyrkan i takt med att rörelsen växte.

Nokiamissionen har kritiserat den lutherska kyrkan för läroförfall och liberalteologi. Att en så stor grupp bryter sig ur folkkyrkan är ovanligt. Det återstår att se hur omfattande utbrytningen blir i praktiken.

Som en följd av händelsen blev det ytterligare diskussioner om det inte skulle vara bäst att kyrkan splittras.

Björkstrand accepterar lesbisk präst i Borgå stift

Strax före påsk hade man en debatt i TV-programmet A-talk. Vesa Pöyh-täri, präst i Uleåborg som har dömts för vägran att delta i gudstjänst tillsammans med kvinnlig präst, försvarade den bibliska tron. Biskop Björkstrand sade sig gärna ta emot en kvinnlig präst i sitt stift som lever i ett öppet lesbiskt förhållande.

Petri Karisma, ordförande för Tammerfors fritänkare, gladdes över framgången i kampanjen för att få folk att skriva sig ut ur kyrkan. Han ansåg att de som inte bryr sig i kristendomen skall skriva sig ut ur kyrkan.

Karisma erkände att allt fler som skriver sig ut ur kyrkan via deras webbplats gör det för att kyrkan inte är tillräckligt bibeltrogen.

RP

Missionsstöd dras in

I december 2007 meddelades att Helsingfors ev-luth. församlingar beslutat dra in missionsstödet till de finska och svenska evangeliföreningarna på grund av att de inte accepterar kvinnliga präster. Stödet har beviljats dem i egenskap av två av kyrkans sju officiella missionsorganisationer och det skulle minskas successivt under tre år, varefter det helt utgår.

Senare har Esbo församlingar följt exemplet, och motsvarande diskussion förs också i Vanda församlingar. Dessa församlingar i huvudstadsregionen beviljar tillsammans en summa som är en kännbar del av föreningarnas missionsbudget.

SLEY har splittrats

SLEY är även i övrigt klämd av den liberala gruppen, som den 30 mars 2008 bildade en ny förening, Evankelinen lähetysyhdistys – ELY (Evangelisk missionsförening). I det konstituerande mötet, som hölls i Tammerfors, deltog drygt 100 personer. Föreningens ordförande är Pekka Knuutti, rektor för Evangeliska folkhögskolan i Karstula.

Det finns krafter som vill flytta över de indragna missionsunderstödet till den nya föreningen. På föreningens webbplats (evankeliset.julkaisee.fi) uppges två missionsobjekt: Angola och Kenya (radiomission).

Folkhögskolor dras in i kyrkopolitiken

För några år sedan inledde SLEF och EFÖ (Evangeliska folkhögskolan i Österbotten, Vasa) i samarbete med Vasa svenska församling en speciell form av nattvardsgudstjänster, Gloria Dei. Vid mässorna har ofta någon av församlingens präster medverkat, dock ingen kvinnlig präst. Församlingen anhöll om tillstånd av domkapitlet för att fira gudstjänst i festsalen.

Nu har tillståndet förnyats för två år, men med uttryckligt påpekande att man inte får utesluta att kvinnor medverkar. Kyrkoherde Tor-Erik Store uppger (Kyrkpressen nr 10/08) att församlingen inte kan ha två slags system.

Rektor Kristian Sjöbacka säger att man måste ta hänsyn till dem som på

grund av sitt samvete inte accepterar kvinnliga präster och att man därför fortsätter som förut.

I Karkun evankelinen opisto (evangeliska folkhögskolan i Karkku, som ägs av SLEY och finns i Vammala mellan Tammerfors och Åbo) har man drabbats av ännu strängare villkor. Där har man inget avtal med församlingen och har inte heller ansökt om tillstånd att fira nattvard, vilket dock varit praxis under många årtionden i samband med kurser.

Nu har kyrkorådet i Vammala ställt krav på att nattvardsgudstjänst får ordnas endast med tillstånd av kyrkoherden. Detta ledde till att man flyttade en planerad mässa den 5 mars till en närbelägen församling, eftersom kyrkoherden krävde att den skulle ledas av en kvinna.

Okristligt i Vammala

Just i Vammala församling har det på senare tid funnits starka motsättningar. Kaplan Jari Rankinen har drabbats av bestraffning för att han inte velat delta i nattvardsgudstjänst tillsammans med kvinnlig präst. Han har nu sagt upp sig från sin tjänst från april.

Rankinen hade för avsikt att tjänstgöra till och med juli, för att bland annat slutföra en konfirmandkurs där hans egen son deltar, förutsatt att han skulle få garantier att inte ställas inför ett motsvarande ultimatum som förra året (se Logos nr 1/2007).

Avvikande från en arbetslista som uppgjorts av den ordinarie kyrkoherden fick han dock meddelande om att en kvinna skulle medverka vid en gudstjänst.

Rankinen redogör i sin blogg för hur allt detta börjar hota hans psykiska hälsa, och han kom fram till att han var tvungen att anhålla om avsked tidigare än beräknat. Detta var uppenbarligen tillställt för att han skulle ställas inför en ny domstolsprocess som troligen skulle ha lett till avsked från prästämbetet.

Märkligt är dock att Rankinen tycks vara beredd att förrätta mässa sida vid sida med vilken manlig präst som helst, även med t.f. kyrkoherden, som är hans värsta antagonist.

Rankinen undersöker nu möjligheter att fortsätta predika med stöd av

insamlade medel inom SLEY:s ram. 100 familjer önskas i stödringen.

Dopkonflikt

Inom finska Luther-stiftelsen blåstes en konflikt om dopet upp i början av 2008. En av deras präster som vigts inom Missionsprovinsen, Kalle Väättäinen, hade förrättat ett antal dop där barnen efteråt skrivits in i en folkkyrkoförsamling.

Detta sågs av ärkebiskop Jukka Paarma som en provokation, eftersom prästen som döpte inte erkänns som präst av folkkyrkan.

Väättäinen säger att han först hade uppmanat föräldrarna att anlita en präst i församlingen, men att de hade bett honom förrätta dopet.

Denna händelse har nu föranlett biskoparna att gemensamt sända ut ett ställningstagande, som publicerades i påskveckan. I detta betonas att personer som inte har prästrättigheter i någon av de kyrkor som man har avtal med inte kan förrätta dop i den evangelisk-lutherska kyrkan eller ansluta medlemmar till kyrkan. Här nämns uttryckligen "de personer som har fått sin prästvigning inom den svenska Missionsprovinsen".

SLEF inbjuder biskop att predika på årsfest

SLEF firar sin årliga årsfest veckoslutet efter midsommar, detta år i Kristinestad. Biskop Gustav Björkstrand har kontaktat SLEF:s ledning och kyrkoherde Lars Nisula angående medverkan. SLEF:s styrelse har efter omröstning beslutat inbjuda biskopen att predika i högmässan den 29 juni, dvs. i den gudstjänst som samtidigt är årsfestens huvudgudstjänst.

Detta är synnerligen anmärkningsvärt, särskilt i samband med det som skildrats ovan. Beslutet har bl.a. försvarats med att också de tidigare biskoparna har medverkat vid årsfester. Detta hände dock redan innan beslutet om kvinnliga präster togs.

Det evangeliska folket har förletts att tro att man inte behöver fly manliga villolärare, medan man tillsvidare har hållit fast vid att inte hälsa kvinnliga präster välkomna. Ett lågvattenmärke har nu nåtts.

ÖÖ

D:r Martin Luther

Fjärde veckan efter påsk, söndag

Från Evangelisk Själaspis för hemmet (förkortad)

Men jag säger er sanningen: Det är bäst för er att jag går bort. Ty om jag inte går bort, kommer inte Hjälparen till er. Men när jag går bort, skall jag sända honom till er. Och när han kommer, skall han överbevisa världen om synd och rättfärdighet och dom. Joh 16: 7-8.

Härmed vill Herren Kristus trösta sina lärjungar över sin bortgång, då han skall dö och lämna dem ensamma efter sig, blottställda och utsatta för fiendskap och förföljelse av världen för hans skull.

Detta var för dem visserligen svårt och förskräckligt att höra, så att de blev mycket bedrövade därav. Därför var det också av nöden att trösta dem mot en sådan nöd, som vållats av hans bortgång. Nu lovar Kristus här att sända dem den helige Ande, som skall trösta och stärka deras hjärtan och först då upprätta och utbreda Kristi rike i hela världen. Han skall också säga dem i förväg vad den helige Ande skall uträtta i världen genom dem.

Nu säger han att den helige Ande skall straffa världen, inte att han skall betvinga världen med vapen och värdslik makt, utan genom ett muntligt ord eller predikoämbete, som heter Guds eller den helige Andes ord, sänt av Kristus. Det skall gå genom världen och angripa den,

så att det skall och bör heta: straffa världen.

Det gäller inte blott några, en släkt eller ett land, inte heller två, utan både judar och hedningar, lärda och visa. Och härmed ger Kristus sina apostlar välde och makt, ja, myndighet över hela världen, så att den skall höra apostlarna och underkasta sig deras predikan.

Men detta ämbete skall vara föraktat och inte ha något anseende inför världen, eftersom de är ringa människor. Dessutom är de hatade i världen, då de med sin straffpredikan strider mot världen.

Därför stärker och tröstar han dem, så att deras ämbete ändå skall ha kraft och starkhet och eftertryck. Människorna skall nödgas höra det och låta det ha sin gång och äga bestånd, utan att omstörtas och förhindras, hur mycket världen än vredgas och stormar emot det med all makt och kraft.

Detta är löftet om det verk som den helige Ande skall börja i Kristi rike, som är apostlarnas läroämbete. Det skall utföras på det sättet att det straffar världen, sådan det finner den utom Kristus. Ingen undantagen, stor, liten, lärd, vis, av högt eller ringa stånd. Detta kan kallas att dra över sig världens vrede, eftersom världen inte kan lida, att man inte vill låta dess sak vara rätt.

Men eftersom apostlarnas ämbete inte skall vara annat än ett läroämbete, så kan det inte fara fram med värdslik makt och väldighet, och världen behåller sitt utvärtes rike och välde emot apostlarna.

Predikan

Å andra sidan skall apostlarnas straffämbete mot världen inte dämpas eller förfalla, ty det är den helige Andes ämbete och verk. Det skall i stället övervinna allt och tränga igenom, såsom Kristus har lovat dem: Ty jag skall själv lägga orden i er mun och ge er vishet som ingen av era fiender skall kunna stå emot eller motsäga.

Den helige Ande har straffat världen ända från begynnelsen genom sin predikan genom de heliga fäderna, men nu först skall det börja på riktigt. Och Kristus vill inrätta ett offentligt straffande, som skall gå inte blott inom det judiska folket, utan över hela världen, intill den yttersta dagen.

Det skall vara mycket mera kraftigt och genomträngande, så att hjärtan därav skall bliva träffade och sårade. Eller så skall den verka så att de därigenom faller i det eviga fördärvet, där de inte vill ta emot denna predikan, och sålunda vara en kraft till liv och salighet för de trogna.

Men för de andra blir den en predikan och kraft till död, såsom Paulus säger: för de senare en doft av död till död, för de förra en doft av liv till liv (2 Kor 2: 16).

*Dig, helge Ande, nu vi ber
att du med din kraft oss bistånd ger
under provningstider,
i alla strider
till dess vår mödas väg är slut omsider.
Kyrieleis!*

*Upp, min tunga, att lovsjunga
hjälten som på korsets stam
för oss blödde, led och dödde
som ett skuldöst offerlamn!
Han ur griften efter Skriften,
nu i ära träder fram.*

*Han fullgjorde vad vi borde
och blev vår rättfärdighet.
Han avvände vårt elände
för all tid och evighet.
I hans seger nu vi äger
ljus och frid och salighet.*

*Vi förlorass, ormen krossas,
helvetets och dödens makt
nu är bunden: från den stunden
allt är Sonen underlagt.
Nu är helat vad vi felat
och Guds nåd i ljuset bragt.*

*Gamla, unga må lovsjunga
Faderns makt och härlighet
och frambära Sonen ära
för så stor barmhärtighet,
Anden lova för hans gåva:
frid och fröjd och salighet.*

Nytt i Logosmappen

Samtidigt som vi arbetat med att få Folkbibeln Online, Dagens andakt och Trosfrågan i presentabelt skick för produktion har en ny databas lanserats. Den är ett hjälpmedel för predikanter och andra som behöver få fram och kanske jämföra olika predikotexter.

Databasen kallas **Kyrktexter** och nås från den nya adressen databas.logosmappen.net.

Tillsvärdare finns de flesta texter för innevarande år inlagda för två olika handböcker: den förra handboken för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, dvs. 1958/1968, samt den nyaste handboken från år 2000.

Arbetet med texterna för kyrkoårets senare del och för de kommande åren kommer att utföras vartefter.

Det har efterlysts en serie också för den äldre handboken i Sverige och den kan utan svårighet läggas in parallellt. Den enda svårigheten är arbetsinsatserna! Här finns alltså plats för arbetsinsatser av sådana som vill uppleva glädjen i att arbeta med bibeltexter.

Ett annat önskemål som har framkommit är länkar till predikningar som finns tillgängliga på nätet över de aktuella texterna, t.ex. Martin Luthers huspostilla.

Nedan finns ett par skärmbilder från Kyrktexter: dels den vy som möter när man kommer in, dvs. texterna för nästkommande söndag, och dels en jämförande uppställning mellan de båda handböckernas perikoper.

Frivilliga krafter behövs i renoveringsarbetet

Under den närmaste tiden behövs många dagsverken i Biblion. Om du har möjlighet att hjälpa till kan du kontakta John Lasén, telefon 044 380 8810 eller (06) 321 1916. Läs om renoveringsarbetet på s. 15!

Det finns också behov av andra arbetsinsatser. Till renoveringsarbete hör regelbunden städning. Vi har ett rätt omfattande arkiv av tidskrifter som behöver ordnas och katalogiseras för att vara tillgängliga för utlåning eller läsning på plats.

Vi behöver också hjälp med att utveckla Logosmappen. Ta kontakt:
ola@ofsystem.fi
www.logosmappen.net

Kommande verksamhet

Föreningens årsfest firas söndagen den 25 maj. Vi börjar med gudstjänst kl 11 och fortsätter kl 13 med predikan av bl.a. Alf Lönnquist.

Sommarfest hålls preliminärt den 19 eller 20 juli.

Gudstjänster hålls, om Gud vill: 20.4 (kl 10.00), 1.5 (Kristi himmelsfärd), 11.5 (pingstdagen), 25.5 (årsfest), 8.6 (obs. kl 18.00). Sänds även i **LogosDirekt**. I maj hålls gudstjänsterna kl 11.00.

Bibelstudier, normalt torsdagar kl 19–20.30: 10.4, 24.4, 8.5, 22.5, 5.6. Ansvarig: Ola Österbacka. Studiecirkel i samarbete med Svenska studiecentralen. Sänds även i **LogosDirekt**.

Samlingarna hålls om inte annat nämns i Biblion, Biblioteksgatan 5, Vasa.

Het teknik nu: webb-tv!

Enligt medie-experten kommer webb-tv att bli den stora inne-grejen den närmaste tiden. Har du provat LogosDirekt, som använder denna teknik för att sprida Guds ord? Vi ger gärna råd och hjälp ifall du har problem.

Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet har inlett direktsändningar från läger och gudstjänster. Ofta kommer sändningen bara att ske som vanligt ljud, men i mån av möjlighet sänds också video. Den första videosändningen ägde rum under påskan.

Information om sändningarna finns på www.lutherskaforsamlingen.se, klicka direktsändning.

Nordiska möten i höst

Under hösten hålls två nordiska konferenser med gedigen luthersk förkunnetse och möjlighet att vidga perspektiven.

Nord-europeisk Luther-akademi (NELA) håller sitt årliga möte på Fjell-Ly lägerområde i Bergenregionen i västra Norge den 7–10 augusti 2008. Tema är de yttersta tiderna: *Hoppas och vaka!* Daniel Preus, USA, och flera internationellt kända nordiska teologer medverkar. Luther-akademien syftar till teologisk fördjupning.

Nordisk Evangelisk-Luthersk Konferens (NELK), Vägen fram -08, ordnas efter en paus på ett par år i Danmark den 10–12 oktober 2008. Vård är LMH:s folkhögskola i Hillerød. Hans Erik Nissen kommer att hålla tre huvudföreläsningar. Övriga föreläsare är Jan Bygstad, Fredrik Sidenwall och Henrik West.

Den första Vägen fram-konferensen hölls i Vasa i mars 2004. Nu finns ett förslag till grunddokument, som har utarbetats i syfte att stabilisera det nordiska samarbetet. Det kommer att läggas fram på NELK i höst.

Närmare information om båda konferenserna finns i Logosmappen.

Nya direktadresser:

Logosmappens databasserver:
databas.logosmappen.net

Projekt Gezelius:
gezelius.logosmappen.net

LogosDirekt (vid aktiv sändning):
logosdirekt.logosmappen.net/logosdirekt.sdp

Långsam uppkoppling (typ mobil):
logosdirekt.logosmappen.net/logosmobil.sdp

Ljudfiler (mp3):
audio.logosmappen.net

Arkivet – "video on demand":
www.logosmappen.net/logosdirekt/arkiv/

Stöd Föreningen Logos:

Logos bankkonto: 497028-241584
PlusGirokonto Sverige: 407 99 53-8

Kyrktexter		Kyrkoårets texter	
1. Väg genom i gata till: 6.4.2008		Gudstjänster 6.4.2008: Andra söndagen efter påsk	
Ängslig: 2		Dokument	
2. Väg serie: 085 R2000		Andra söndagen efter påsk	
Handbok för ev-luth. kyrkan i Finland, 2000		Helt nytt tema: Den gode herden	
Ämnen: Ps 23		Psaltartext: Ps 23	
Först datum är nästkommande söndag. Först från p. 4. Medd. om du vill välja en annan text eller serie gör du så här:		Första läsningen: Jer 23:1-4	
3. Klicka i datumfältet och välj datum för söndagen eller handboken (senast 2000). 1.1.2008 (senast): Klicka VÄJ eller till höger om datumfältet.		Andra läsningen: 1 Petr 5:1-4	
4. Du kan se, lista, eller ladda ned (PDF) klicka VÄJ eller till höger om texten.		Evangeliem: Joh 21:15-19	
		Ps 23	
		1 En psalm av David. INRIKÄN är min herde, mig skall inte fattas. 2 Min stäva mig vilja på grön ängar, han för mig till vatten där jag fröer av. 3 Min vandringsstol ska jag, han leder mig på vita vägar för att jag ska se. 4 Om jag än vandrar i dödsduggens dal, fruktar jag inte ont, ty du är med mig. Min stäva och stäva du vandrare min.	
KYRKTEXTER		Tillbaka	
Datum	Evl handbok 2000	Evl handbok 1958	
6.4.2008	Andra söndagen efter påsk	Andra söndagen efter påsk	
Ängslig 2	Den gode herden	Herren är min herde	
	Psaltartext: Ps 23	Psaltartext: Ps 23:1-4	
	Första läsningen: Jer 23:1-4	GT1: Hes 34:11-16	
	Andra läsningen: 1 Petr 5:1-4	GT2: 4 Mos 27:15-23	
	Evangeliem: Joh 21:15-19	Epistel: 1 Petr 5:1-4	
		Evangeliem: Mark 6:35-57	